

CODUL DE ETICĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Art.1. - (1) Prezentul Cod de Etică (denumit în continuare „Cod”) este elaborat în baza art. 10 și art. 16 din *Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5550/ 2011 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului național de etică din învățământul preuniversitar*.

(2) Codul este aplicabil tuturor persoanelor din sistemul național de învățământ preuniversitar de stat, particular și confesional, responsabile cu instruirea și educația și care, în conformitate cu prevederile art. 88 alin. (2) - (3) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, îndeplinesc funcția de personal didactic de predare, personal didactic auxiliar, personal didactic de conducere, de îndrumare și control și personal didactic asociat în cadrul unităților/instituțiilor de învățământ preuniversitar de stat, particular și confesional, în inspectoratele școlare și casele corpului didactic, denumite în continuare „personal didactic”, și care au obligația morală și datoria profesională de a cunoaște, de a respecta și de a aplica prevederile prezentului Cod.

Art. 2. - Codul funcționează ca un sistem de standarde de conduită care contribuie la coeziunea instituțională și a grupurilor de persoane implicate în activitatea educațională, prin formarea și menținerea unui climat bazat pe cooperare, echitate și competiție după reguli și proceduri corecte.

Art. 3. - Respectarea prevederilor prezentului Cod reprezintă o garanție a creșterii calității și prestigiului învățământului preuniversitar, scop posibil de atins prin intermediul următoarelor obiective:

- a) formarea morală a personalului didactic, prin înțelegerea și asumarea conținutului acestui cod;
- b) menținerea unui grad înalt de profesionalism în exercitarea atribuțiilor și funcțiilor personalului didactic;
- c) ameliorarea calitativă a relațiilor dintre actorii educaționali;
- d) eliminarea practicilor inadecvate și imorale ce pot apărea în mediul educațional preuniversitar;
- e) creșterea gradului de coeziune a persoanelor implicate în activitatea educațională;
- f) facilitarea promovării și manifestării unor valori și principii aplicabile în mediul școlar preuniversitar, inserabile și în spațiul social;

CAPITOLUL II

VALORI, PRINCIPII ȘI NORME DE CONDUITĂ

Art. 4. - Personalul didactic trebuie să își desfășoare activitatea profesională în conformitate cu următoarele **valori și principii**:

- a) imparțialitate și obiectivitate;
- b) independență și libertate profesională;
- c) responsabilitate morală, socială și profesională;
- d) integritate morală și profesională;
- e) confidențialitate și respectul pentru sfera privată;
- f) primatul interesului public;
- g) respectarea și promovarea interesului superior al educabilului;
- h) respectarea legislației generale și a celei specifice domeniului;
- i) respectarea autonomiei personale;
- j) onestitate și corectitudine intelectuală;
- k) atitudine decentă și echilibrată;
- l) toleranță și încurajarea diversității;
- m) autoexigență în exercitarea profesiei;
- n) interes și responsabilitate în raport cu propria formare profesională, în creșterea calității activității didactice și a prestigiului unității/instituției de învățământ preuniversitar, precum și a specialității/domeniului în care își desfășoară activitatea;
- o) implicare în democratizarea societății;

Art. 5. - **În relațiile cu educabilii**, personalul didactic are obligația de a cunoaște, respecta și aplica un set de norme de conduită, bazate pe valorile și principiile expuse la Art. 4, pentru:

a) ocrotirea sănătății fizice, psihice și morale a educabililor prin:

- a1) supravegherea pe parcursul activităților desfășurate în unitatea de învățământ, cât și în cadrul celor organizate de unitatea de învățământ în afara acesteia;
- a2) monitorizarea, semnalizarea și interzicerea agresiunilor verbale și/sau fizice și a tratamentelor umilitoare/degradante asupra educabililor;
- a3) asigurarea protecției fiecărui educabil, prin denunțarea formelor de violență verbală/fizică exercitate asupra acestora, a oricărei forme de discriminare, abuz, neglijență sau de exploatare a acestora, în conformitate cu prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, cu modificările și completările ulterioare;
- a4) combaterea oricăror forme de abuz;
- a5) interzicerea hărțuirii sexuale și a relațiilor sexuale cu educabilii;

b) eliminarea oricăror activități care generează corupție:

- b1) fraudarea examenelor;
- b2) solicitarea, acceptarea sau colectarea de către personalul didactic a unor sume de bani, cadouri sau prestarea anumitor servicii de interes privat pentru cadrul didactic, în vederea beneficierei de către educabili de tratament preferențial ori sub amenințarea unor sancțiuni, de orice natură ar fi acestea;

- b3) traficul de influență și favoritismul;
- b4) oferirea de meditații contra cost, cu proprii educabili, prin constrângere;
- c) asigurarea egalității de șanse și promovarea principiilor educației incluzive;
- d) susținerea demnității și recunoașterea meritului personal al fiecărui educabil.

Art.6. - În relația cu părinții/tutorii legali, personalul didactic respectă și urmează următoarele **norme de conduită:**

- a) stabilirea unei relații de încredere mutuală și a unei comunicări deschise;
- b) respectarea confidențialității informațiilor și datelor furnizate și a dreptului la viață privată și de familie;
- c) nu acceptă sau impune, în relația cu părinții/tutorii sau susținătorii legali, dobândirea/primirea de bunuri materiale sau sume de bani pentru serviciile educaționale oferite;
- d) poate recomanda auxiliare curriculare sau materiale didactice, cu precădere cele deschise și gratuite, fără a impune achiziționarea celor non-gratuite.

Art. 7. - În relațiile profesionale colegiale, personalul didactic va respecta și aplica următoarele **norme de conduită:**

- a) asigurarea respectului reciproc,
- b) orice acțiune trebuie întreprinsă cu onestitate intelectuală și morală;
- c) exercitarea solidarității între colegi, în situații în care interesul comun al educației trebuie apărut;
- d) susținerea cooperării și sprijinului reciproc în activitățile de predare-învățare și în apărarea intereselor profesionale;
- e) toleranța diferențelor și evitarea denigrării;
- f) respectul sferei private;
- g) încurajarea competiției loiale;
- h) semnalizarea fraudei intelectuale și a plagiatului;
- i) evitarea practicării oricărei forme de discriminare în relațiile cu ceilalți colegi.

Art. 8. - Personalul didactic, care îndeplinește funcții de conducere, de îndrumare și control sau care este membru în structuri de conducere, va respecta și aplica următoarele **norme de conduită managerială:**

- a) respectarea criteriilor unui management eficient;
- b) promovarea standardelor profesionale și morale specifice;
- c) aplicarea obiectivă și imparțială a reglementărilor legale și a normelor etice;
- d) evaluarea corectă conform atribuțiilor/responsabilităților/sarcinilor de serviciu din fișa postului;
- e) interzicerea oricărei forme de constrângere/abuz din perspectiva funcției deținute;
- f) interzicerea oricărei forme de hărțuire/discriminare a personalului didactic.

Art. 9. - În exercitarea activităților specifice (școlare și extrașcolare), pe lângă interdicțiile formulate la Art. 5 alin. b), personalului didactic îi este interzis:

- a) să folosească dotările și baza materială din spațiile de învățământ în vederea obținerii de beneficii financiare personale directe sau indirecte;
- b) să folosească, să producă sau să distribuie materiale pornografice scrise, audio ori vizuale;
- c) să organizeze activități care pot pune în pericol vădit siguranța și securitatea educabililor sau a altor persoane aflate în incinta unității/instituției de învățământ;
- d) să consume substanțe psihotrope, etnobotanice și/sau alcool;
- e) să încurajeze consumul de substanțe psihotrope, etnobotanice și alcool de către educabili;
- f) să organizeze pariuri și jocuri de noroc.

Art. 10. - **În relația cu instituțiile și reprezentanții comunității locale**, personalul didactic va respecta și aplica următoarele **norme de conduită**:

- a) asigurarea sprijinului reciproc, în scopul furnizării unor servicii educaționale de calitate;
- b) responsabilitate și transparență în furnizarea de informații către instituțiile de stat în protejarea drepturilor educabilului, atunci când interesul/nevoia de protecție a educabilului impun acest lucru.

CAPITOLUL III

RĂSPUNDERI PRIVIND NERESPECTAREA PREVEDERILOR PREZENTULUI COD

Art. 11. - Orice persoană, participantă/implicată în mod direct sau indirect în activitățile din domeniul educațional preuniversitar, care consideră, în mod întemeiat, prin raportare la prevederile prezentului Cod, că este victima sau martorul unui comportament lipsit de etică profesională din partea unei/unor persoane din cadrul personalului didactic, are dreptul de a sesiza Comisia județeană/a municipiului București de etică. Sesizările trebuie făcute în scris, pe adresa electronică sau fizică, a Comisiei de etică. Sesizările pot fi individuale sau colective și primesc un număr de înregistrare care se comunică persoanei/persoanelor care au făcut sesizarea. În termen de maxim 30 de zile Comisia de etică trebuie să dea un răspuns oficial.

Art. 12. - Procedurile privind funcționarea Comisiei județene/a municipiului București de etică, precum și cele privind analizarea și soluționarea încălcării prevederilor Codului, sunt conforme cu prevederile stabilite prin ordin al Ministrului educației.

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII FINALE

Art. 13. - Prezentul Cod nu se substituie legilor și regulamentelor în vigoare din domeniul educației și nici nu poate contraveni acestora.

Art. 14. - Prin prevederile prezentului Cod, activitățile Comisiilor județene de etică/comisiei de etică a municipiului București nu se substituie activităților comisiilor de cercetare disciplinară,

constituite la diferite niveluri, conform prevederilor Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, și nici activităților instituțiilor statului abilitate. În anumite cazuri, Comisia de etică poate înainta sesizările primite către o comisie de cercetare disciplinară.

Art. 15. - Aprobarea propunerilor de modificare și completare a prevederilor prezentului Cod se face în Consiliul național de etică, cu votul a cel puțin 31 de membri din totalul de 42 de membri, în cadrul întâlnirilor bianuale ale Consiliului național de etică. La cererea a cel puțin jumătate dintre membri, pe parcursul anului, se pot face propuneri de modificare și completare care vor fi votate într-o întâlnire extraordinară a Consiliului național de etică.

Art. 16. – La prima întâlnire a Consiliului național de etică după aprobarea acestui Cod se vor stabili și sancțiunile specifice. Aprobarea acestora se va face cu votul a 31 de membri din totalul de 42.

Art. 17. - Prezentul Cod se aprobă prin ordin al Ministrului Educației Naționale (M.E.N.C.Ș.).